

PAISATGES D'OCCITÀNIA

L' Arieja i el Llenguadoc
del 9 al 12 d' octubre

Dissabte, 9.- Puntuals, sortim a les 7h. de l'última parada, Pardinyes. Ens acompanya Daniel, el guia que ha preparat l' itinerari. Ens l' explica complementat amb fets històrics i altres circumstàncies que caracteritzen el contingut del viatge.

En direcció a **Foix**, passem per l' eix del Llobregat; fem la 1ª parada al restaurant "El Blat", a Terradelles, abans d' arribar a Bagà. Hi esmorzem; esmorzar de forquilla. Ens desvetlla, iniciem les animades tertúlies i ens proporciona l' energia per gaudir de la continuació del recorregut. Comencem bé. Arribats a la Cerdanya estava previst passar pel túnnel de Puymorens, però el temps clar i assolellat ens fa decidir pujar pel port, que arriba a més de 1900 m. d' alçada; durant el trajecte podem contemplar unes vistes espectaculars: la mola massissa dels Pirineus, els boscos amb tonalitats cromàtiques de tardor, el paratge de l' Arieja amb l' estil francès de les localitats per les que transitem. Arribem a bona hora a Foix i ens instal·lem a l' hotel.

A la tarda visitem el **Castell de Foix**.

Una jove guia ens explica els trets més destacats de la seva història. La ciutat de Foix està situada en una cruïlla de tres camins entre Tolosa, Andorra, i St. Gironès i el comtat de Bearn. Aquesta situació estratègica va tenir gran importància a l'Edat Mitjana. El castell, construït al cim d' un turó de difícil accés, es conserva en bon estat perquè mai va estar abandonat gaire temps, ni va ser destruït durant l'època càtara. El camí que ara ens hi porta no va ser obert fins al S. XVIII. El tret més distintiu són les tres torres edificades

en diferents períodes; han tingut distintes funcions: residència dels comtes, defensiva, presó, ... se' n poden veure testimonis. Visitem el Museu; conté l'exposició de la història i evolució del comtat de Foix, i peces antigues, per exemple, alguns capitells, únics vestigis de l'Abadia de S. Volusien, del S. IX.

Al sortir entrem a l' Abadia; hi fem una visita ràpida. En una de les capelles de l' absis observem un sepulcre d' estil gòtic, representa l'enterrament de Jesús; llegim que l' obra és una còpia del S. XIX i que l' original s' exposa al museu The Cloisters de N. York. Quan visitem l'Abadia de S. Salvador de Gellone a S. Guilhem le Désert ens trobem en el mateix cas: elements del claustr, entre els quals 49 capitells, s'exposen al mateix museu. Es veu que vendre patrimoni històric i artístic no es produeix només al nostre país. França, Estat que ens porta molts anys d' avançada, també ha alienat obres a les que ara donem gran valor; per causes variades: els avatars de la Història, el desconeixement del valor de la riquesa patrimonial, o el materialisme...

Amb el bus ens dirigim al “Prat dels Cremats”, al peu del castell de Montsegur. El castell ha esdevingut el darrer i màxim símbol càtar i occità; al prat s'hi porta a terme l'acte definitiu d'aniquilació de l'Església càtara.

El 1242 a Montsegur s'hi refugien entre 400 i 500 persones: religiosos, creients, militars, famílies nobles. La fortalesa pateix un dur setge entre maig de 1243 i març de 1244, data en què s'ordena l'evacuació. Al prat del peu de la muntanya l'arquebisbe de Narbona mana delimitar un cercle que ha fet tancar amb pedres i troncs d'arbres. 215 creients que no abjuren de la seva fe són ficats a dins. L'arquebisbe mana encendre una foguera prèviament preparada i s'obliga als càtars que hi vagin entrant un rere l'altre. D'aquest fet prové el nom del prat.

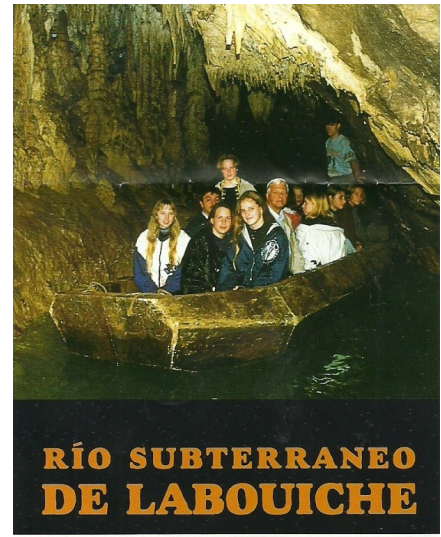
A l'actualitat, contemplant el prat com una catifa verda de pastures, costa imaginar-se que fos l'escenari d'uns fets tan cruels i inhumans. Pujant pel camí al costat del prat es dreça una creu càtara, senyal de la fe professada al territori en l'època esmentada.

Una curiositat: les ruïnes de l'actual castell no pertanyen a la construcció dels càtars, sinó a la reconstrucció posterior que van manar fer els vencedors.

Diumenge, 10.- Deixem Foix per arribar a Montpeller al vespre. Fem dues visites: la primera és un recorregut en barca pel riu soterrani de Labouiche, a 6 km. de Foix. Ja plovisquejava.

L'Arieja és una regió rica en coves. El riu Labouiche es va conèixer a principis del S. XX; en dècades següents se'n va explorar més longitud; a l'actualitat se'n coneixen uns 4 km. i el passeig en barca en recorre 1.5. En algun tram és estret; en d'altres s'eixampla formant coves amb estalactites i estalagmites que prenen formes capricioses. Vam canviar de barca dues vegades per salvar els desnivells; en els canvis vam haver de caminar algun tram sense gaires dificultats. Com més ens hi endinsem, el silenci augmenta i l'aigua es fa més clara pels gruixuts filtres que ha de travessar; el soroll d'una gota que cau, així com el que fa la barca solcant l'aigua s'amplifica i ressona per la quietud de l'espai. Una visita molt interessant per les poques oportunitats que tenim de passejar a l'interior de la Terra.

Al sortir ens dirigim cap a **Mirepoix o Miralpeix**, encara a l'Arieja al límit amb el Llenguadoc. El poble és una bastida medieval ben conservada. A l'EM neixen noves ciutats que depenen dels senyors de la terra; a Catalunya són les Vilafranca o Vilanova; a Occitània s'anomenen bastides; es construeixen cap a 1275-80. Totes tenen una estructura similar: un mercat, carrers Major i Comerç, les cases totes amb la mateixa superfície; a la planta baixa amb porxos s'hi situen els comerços. Distribueixen el terreny en forma de tauler d'escacs; cada requadre correspon a una vivenda a la que tenen dret tots els ciutadans; per aquest motiu es diu que les bastides són un embrió de democràcia municipal.

Podem contemplar aquesta estructura després de dinar quan anem al centre. Primer entrem a l'església, d'estil gòtic; la torre en forma d'agulla es veu des dels diferents punts per on passem. L'interior té una sola nau, molt ampla; destaquen la gran volta i els vitralls. S'ha posat a ploure a botes i barrals i els porxos ens permeten protegir-nos de l'aiguat mentre recorrem tots els costats de la plaça.

Acabada la visita reprenem el viatge cap a Montpellier, que fem sota una intensa pluja. A l'arribar ens instal·lem confortablement a l'hotel, cosa que agraïm.

Dilluns, 11.- Fem tres visites molt interessants que combinen els valors històrics, artístics i de medi natural:

St. Guilhem-le-Désert: És un poblet a la confluència del riu Verdus amb l'Hérault. El va fundar Guillem, comte de Tolosa, quan el 804 hi creà l'Abadia benedictina de St. Salvador de Gellone. El fet que s'hi conservi un fragment de la Vera Creu atragué molts pelegrins des del S.IX. És un punt important del Camí de S. Jaume. Hi vam arribar des de Montpellier fent el mateix trajecte que el 1258 va fer Jaume I. Des de l'actual carretera es veu el Pont del Diable, un dels ponts romànics més antics de França. Arribem a la plaça medieval per on s'entra a l'abadia.

Al centre, un plàtan immens, portat d'Hispanoamèrica, símbol de la llibertat. La fatxada de l'abadia té l'estil de basílica romana, tret que donava prestigi al nou temple. Entrem i la visitem pel nostre compte en la foscor. Només les relíquies estan il·luminades. Passem al claustre del que només es conserva la meitat de l'original. Passegem pel carrer principal que s'allarga al costat de l'abadia seguint el curs del riu. Conserva l'estil medieval a les fatxades, amb portalades i finestres romàniques, gòtiques, ... A moltes portes hi penja el card, que anuncia la pluja quan el seu cor es va tancant.

A dinar ens dirigim al restaurant amb vista panoràmica al Circ de Navacelles. El circ és una meravella geològica excavat pel riu Vis; un immens meandre encaixonat entre les Causses o messetes de més de 600 m. d'alçada. Després de dinar, plovent altre cop, contemplem el circ. Els núvols, corrent i bastant baixos, no ens van deixar veure la grandiositat i el contrast del paratge; tot i així, el fons de la gorja amb la seva forma i els poblets a cada costat es veia bastant bé.

A continuació ens dirigim a la comarca de Larzac, al departament de Aveyron on visitem una de les ciutats templeres més ben conservades de França, La Couvertourade. Els templers van edificar el 1200 un castell al peu del qual va créixer el poble, que al S. XV va ser protegit per muralles.

El poble conserva importants elements antics relacionats amb els Templers i Hospitalers. Es pot visitar l'església i el cementiri, el castell dels Templers amb un petit museu i l'oficina d'informació, antigues creus, els edificis amb les fatxades ben conservades,... Passegem pel camí de ronda de les muralles des del que es pot contemplar una visió de conjunt de la localitat; destaquen les torres de la muralla, la de l'església, un molí de vent... La majoria dels establiments estan tancats; a l'estiu i temporada de vacances hi deu haver més moviment.

Tornem a Montpellier amb temps d'anar al centre, a la place de la Comédie amb el tramvia que para prop de l'hotel.

Dimarts, 12.- Tornant cap a casa, parem prop de Béziers on hem d'iniciar un passeig pel Canal du Midi passant per les rescloses de Fonsérannes. Aquesta escala d'aigua es compon de vuit rescloses seguides; es van construir al llarg de 280 m. de longitud per salvar els 21 m. de desnivell del canal i acabar al curs del riu Orb.

A l'arribar ens trobem que no podem passar per les rescloses perquè a França els treballadors fan vaga. Ens perdem, així, un atractiu del passeig fluvial que iniciem just passades les rescloses.

Tanmateix el trajecte va resultar bonic i relaxat.

El paratge és molt maco, grans plàtans voregen el Canal; ara les fulles ja tenen un color de tardor, i la gamma de verds i daurats amb els reflexos a l'aigua, produeixen una estampa cromàtica que dóna bo contemplar. A cada costat del Canal camps de conreus, entre ells, la vinya; algunes vivendes; una mica més terra endins, pobles; als dos marges, el camí de sirga. El temps assolellat va contribuir que poguéssim gaudir d'una passejada agradable; durant el trajecte vam passar per sota d'un parell de ponts, per un túnel, ens vam creuar amb algunes llanxes, trets que van donar varietat a la tranquil·la navegació.

De tornada baixem al port esportiu de Colombiers on ens fem la foto de grup.

Ens traslladem al poblet Nissan-Lez-Ensérune, on dinem al restaurant Résidence; ens van servir un menú de nova cuina francesa, que vol dir d'un estil sofisticat. Cadascú el va trobar segons el seu gust, i va donar peu a una animada tertúlia en el darrer àpat del viatge.

A la segona part del trajecte de retorn, la Marissa, el Sr. Rosselló i el conductor ens van amenitzar amb una tanda d'acudits que ens van fer riure molt. Amb dues parades reglamentàries, arribem a Lleida bé i a l'hora prevista.

Respectant totes les opinions, pensem que l'itinerari del viatge ha estat curosament seleccionat en els diversos aspectes: el coneixement del territori, la història i cultura, el medi natural, i... el gastronòmic; mereixen el nostre reconeixement qui n'ha tingut la idea, Daniel, i l'Ateneu per l'organització. Enhorabona!

Carme Palau Piera
Novembre, 2010

